

Kodust vaadates on koolitöö tase nõrk

Eha Laanepere artikkel Eesti Päevalehe 6. detsembri numbris viis ka minu mõttele ajalehes sõna võtta. Vanaema ja kunagise õpetajana rõõmustan, et õpetajad on tähelepanu juhtinud puudustele algõpetuses.

Õppetöö tasemega ei saa rahul olla ka kodu poolt vaadates.

Võib juhtuda, et terane laps, kes omandas mängeldes eelkoolieas lugemisoskuse ja trükitähtedega kirjutamise, satub koolis olukorda, kus tal pole oma teadmistega midagi peale hakata, sest kõik algab n-ö lasteaia tasemelt.

Laps on jõudnud 6. klassi, kuid tema emakeele vihkute järgi otsustades pole edusammud suured olnud. Esimese õppeveerandi jooksul on vihkusse tekkinud vaid paar harjutust ja üks etteütetus.

Töövihikuga on küll päris kaugele jõutud, kuid vihik pole õpetaja käes üldse käinudki. Seal on palju vigu, mida pole ei õpetaja ega õpilase käega parandatud.

Laps ei tea, mis on kirjand. Ometi kirjutab ta juba oma haridustee alguses trükitähtedega jutukesi, mida ta ise nimetas "õudukateks".

Kuhu on nüüd kadunud kirjutamise vajadus? Tekib küsimus, mis meetoditega arendatakse kirjatehnikat, oskust oma mõtteid kirjas väljendada ja õpilase loovust.

Töövihik, mis peaks olema abimaterjal, näib olevat muutunud tunni keskseks osaks, sisaldades kahjuks ka ülesandeid, mille vajalikkuses võib kahelda.

Mulle meenub minu esimene tööaasta 1943./44. õppeaastal väikeses maakoolis. Juba siis, kui lapsed

teadsid, mis on lause ja oskasid iseisvalt neid koostada, alustasime kollektiivkirjandite kirjutamist. Koostasime lühikesi lauseid, mille lapsed ükshaaval tahvlile kirjutasiid, parandasime vead ja kirjutasiime laused vihkuisse.

Tundub, et haridus- ja kultuuri-ministeeriumi ühendamisega kadus haridusministeerium. Kindlasti ei tulnud eesti hariduselule kasuks ka pedagoogika teadusliku uurimise instituudi likvideerimine.

Puudutan siin ka ühe hariduselu juhtivtöötaja ajalehes avaldatud soovitus lapsi enne kooli lugema ja kirjutama mitte õpetada, sest koolis on siis lapsel igav.

Kui aga emakeele tunde on nii vähe- eseks jäänud, nagu mainitud artiklis öeldud, kuidas siis ainult koolile lootes omandab laps 5. klassi minekuks vajaliku lugemise ja kirjutamise oskuse?

Oma tähelepanekute põhjal võin küll öelda, et kui perekonnas on raamatud ja ajalehed au sees ning leidub inimesi, kes sulepeaga töötades leiba teenivad, on päris loomulik, et laps hakkab tähtede ja raamatute vastu huvi tundma.

Koolis aga tuleks tööd diferentseerida. Suuremates koolides on võimalik lapsi ettevalmistuse tasemelt klassidesse jaotada.

Väiksemates tuleks tööd klassis diferentseerida ja individualiseerida, nagu seda juba paljude aastate eest didaktikud on soovitanud.

Lapse huvi ja aktiivsust koolieelses eas maha suruda pole küll õige.

LILLI LAUGASTE